

SAULĖS GRĮŽIMO ŠVENTĖ

Mitros ir Jėzaus gimimo diena Europoje, Abisinijoje ir pas Amerikos Pueblo indėnus

Kad Kalėdos nėra Jėzaus gimimo data, tai žino ir krikščionys, nes ir pats Kalėdų pavadimas neturi nieko bendra su krikščionybe, o yra truputį pagadintas romėnų žodis Kalendos (Calendae), iš kurio yra kilęs kalendorius.

Calendae senovės Romos imperijos kalendoriuje reiškė naujo mėnesio pirmą dieną, t. y. kiekvieno naujo mėnesio pirmą dieną. Taigi ir Nauji Metai taip pat buvo calendae, tik kaip ypatinga šventė dar buvo vadinami Festum calendarum (kalendoriaus šventė).

Saulės dievas Mitra gimė gruodžio 25 dieną

Krikščionys savo Kristaus gimimo šventę vadino Natale arba Natalis Domini (Gimimas arba Dievo gimimas), bet krikščionybei paplitus į Romos imperiją, naujieji krikščionys palengva išstūmė Natale ir pasiliko savo "pagoniškąjį" pavadinimą — Calendae, romėnų naujo mėnesio ir naujųjų metų pavadinimą. Liet. Enciklopedija rašo: "Kadangi Viduriniais amžiais Naujieji metai prasidėdavo XII 25 (t. y. gruodžio 25 dieną), tai ir Kristaus gimimo šventė paprastai buvo vadinama Calendae".

Kalėdų arba Kalėdų data tikrumoje yra dievo gimimo data. Bet ne Jėzaus, o Mitros jau prosenovės indų vedose apgydama kaip "saulės ir šviesos, tyrumo ir nekaltybės, sutarčių ir bičulystės" dievo, kaip "tarpininko tarp žmonių ir neregiomo dievo", gimimo prieš daug tūkstančių metų gruodžio 25 dieną dangams atsiveriant ir piemenims džiugaujant.

Jėzaus gimimo data nėra nustatyta

Romos imperijoje Mitros kultui įsigalėjus, jau 274 metais po Kristaus gimimo praėjus, imperatorius Aurelianus Mitros gimimo dieną, gruodžio 25, pavadino Saulės pergalės švente (Sol invictus — nenusalimoji saulė) ir tokia ji buvo iki pat septintojo šimtmečio po Kristaus, kol krikščionų bažnyčia į Mitros gimimo dieną arba Saulės šventės dieną galutinai atkėlė Jėzaus gimimo dieną, nors Jėzaus tikroji gimimo diena ir pasiliko nenustatyta.

Šventasis Klemensas iš Aleksandrijos (Egipte) Kristaus gimimo dieną nustatė buvus "arba gegužės 20 d., arba sausio 10 d., arba sausio 6 d.

Šventas Ciprijonas mano, kad Kristus galėjo būti gimęs kovo 28 d., o šventas Ipolitas kad balandžio 2 d. Vėliau bažnyčios autoritetai nutarė Kristaus gimimo datą skaityti kovo 21 d., nes ta diena yra ir pavasario dienos ir nakties sulyginimo diena ir teologų buvo skaitoma pasaulio tvėrimo pirmąją dieną...

Apie 250 metų po Kr., krikščionys pradėjo griežtą kovą prieš Mitros tikėjimą, ir kaip Liet. Enciklopedija sako: "Kovą laimėti (krikščionybei) padėjo jos hierarchinė santvarka, kurios stigo mitraizmo broliams. Vis dėl to laimėti mitraizmo sekėjus tepasisekė tik po sunkios kovos, tik nukėlus Kalėdų šventę į Mitros gimimo dieną..."

Kalėdų papročiai Senajam ir Naujam pasauliui

Visos mums Vakarų pasaulyje žinomos Kalėdų — (verčiau būtų pradėti sakyti Kalė-

dos) tradicijos, papročiai ir apeigos yra susidarę iš pačiuose Vakaruose praktikuotų Saulės dievo gimimo arba saulės grįžimo šventės papročių ir apeigų su vėlesniais pajvirinimais bei modifikacijomis, o daugumas yra visiškai neseni išradimai.

Pavyzdžiui, mūsų amžiuje Kalėdų sveikinimų atvirutės, kurių ko ne kiekvienas gyvas "krikščionis" prirašo po kelias dešimtis, sudaro vieną iš pelningiausių biznio šakų Kalėdų sezono metu. Kaip Stasys Pėža pereinę metų Kalėdų progą rašė Chicago American, pirmoji kalėdinė atvirutė buvo nupiešta ir išleista Londone 1842 metais bet neturėjo pasisekimo, ir tik po 4 metų, 1846 m. buvo nupiešta kita šviesiai iliustruota ir visai spalvota, ir tik tada žmonėms patiko ir pradėjo plisti. Amerikoje kalėdinių sveikinimų atvirutes įvedė vienas vokietis litografas Louis Prang tik 1882 metais.

Vaikų kojinių iškabinimas kamine, o kaminių nesenant, prie durų, yra olandų išmonis, kur maži vaikai Kalėdų naktį padėdavo savo klumpes lauko pusėje už durų, tikėdami, kad Kalėdų Senelis, jų vadinamas šventas Nikolajus, pravažiuodamas klumpes pripildys gerais daiktais, o kad šventasis Senelis būtų geresnis dėl to į klumpes jo arkliams ar briedžiams įkišdavo po žiupsnį šieno.

Gimimo sceną — prakartelę su jo tėvais, gyvuliais ir angelais, sako, išgalvojęs šventas Pranciškus Asiziėtis, kurs kaip žinia buvo didelis gyvulių ir paukščių mylėtojas. Propaguodamas krikščionybę tas šventasis Kalėdų metu keliaudavo po Italiją kaip su kokuo cirku, vaidindamas gimimo sceną su dalyvaujančiais ir vaidinančiais žmonėmis ir gyvuliais. Pirmoji prakartėlė pasirodė Greccio kaimo bažnytelėje, Italijoje, 1223 metais.

Kalėdų eglutė yra kilusi senovės Romoje

Kalėdų eglutės kilmė yra Vokietijoje, sako, švarvaldo apylinkėse, bet evangelikai liuteronai tą garbę nori perleisti Martynui Liuteriui. Legenda sako, kad Liuteris vieną žvaigždėtą šaltą Kalėdų vakarą eidamas keliu ir pro eglę šakas dairydamsis į dangų, atkreipė dėmesį į nepaprastai gražų žvaigždžių spinduliuojimą pro retesnes eglės šakas. Atrodė, jog žvaigždės yra prisegtos prie eglės šakų. Norėdamas ir savo šeimai parodyti to vaizdo nors idėją, grįžęs namo jis kabluryje pastatė parsineštą eglutę ir vietoje žvaigždžių prikabinėjo mažų žvakelių. Žinoma, išradimas visiems patiko ir labai greit paplito. Bet faktas yra, kad papuošti ir iliuminuoti medžiai buvo plačiai praktikuojami senovės romėnų šventėse.

Amerikoje Kalėdų eglutė pirmą kartą paminėta prieš 136 metus. Harrisburgo (Pa) liuteronų kunigas Lochman tada rašė: "Kalėdų šventė su dovomis apkabinėtomis Kristaus eglutėmis šiandien jau yra plačiai paplitęs paprotys".

Amerikos Santa Claus yra "perdirbtas" europiečių šventasis Nikolajus, olandų pavadintas Santa Class, o tas šv. Nikolajus (Nicholas kaip pa-

davimai aiškina, buvęs Smynos vyskupas, kurs labai mėgdavęs vaikams saldinius dalinti. Amerikietis rašytojas Clement Moore savo kalėdinėje poemoje šventąjį pavadinęs Santa Claus ir pavaizdavęs kaip linksnų juokdary, raudonveidį, storulį seniuką, važiuojantį 8 briedžius į roges pasikinkius. Kartunistas Thomas Nash tam linksnam storiuliui seniukui uždėjęs baltą barzdą ir raudonus kailinius.

Kalėdų giesmes reikia giedoti šokant

Kalėdinės giesmės taip pat žymia dalimi yra perimtos ir perdirbtos iš senoviškų "pagonišku". Net populiarius anglosakų kalėdinių giesmių pavadinimas Carols yra paimtas iš lotynų žodžio "carolare", kas reiškia giedoti šokant. Krikščionybės istorikai tvirtina, kad švesti gimimą giesmėmis idėją davęs Romos vyskupas Telesporas (Telesphorus) 129 metais po Kr. Vokiečiai dar turi "karolų" iš 13 ir 14 šimtmečių, o anglai savo kalba pradėjo giedoti tik 15-me amžiuje, bet puritoniški 17 amžiuje jiems giedoti ir šokti ir Kalėdų šventės uždraudė. Garsioji vokiečių "Stille Nacht" buvo sukomponuota prieš 144 metus Austrijoje miestelyje Oberndorf. O atsitiko taip: To miesto kunigas Joseph Mohr prieš pačias Kalėdas sužinojo liūdną žinią, kad pelės suėdė bažnyčios vargonų dumplės ir delto Kalėdoms nebus galima groti vargonus. Norėdamas kuo nors užimti susirinkusius parapijonus, jis skubiai pradėjo rašyti giesmę, kuri būtų lengvai giedama ir nesudėtinga. Jis parašė giesmelę "Stille Nacht, heilige Nacht" ir paprašė vargoninką Franz Gruber sugalvoti giesmelci kokią lengvą melodiją. Tą naktį kunigas su vargoninku, gitara akompanuodami ir žmonės pritariai pirmą kartą tą giesmelę sugiedojo. Šiandien jiems abiem Oberndorfe yra

pastatytas gražus paminklas, ir visas krikščioniškas pasaulis jų giesmę gieda.

Kalėdų papročiai Amerikoje ir Lietuvoje

Jungtinėse Valstybėse įvairios ateivių tautinės grupės yra atsinešusios įvairius savo papročius, taip ir kalėdinius. Pavyzdžiui, skandinavai ateivai rengia puošnius "žiemos karivalius", o švedai Minnesotoje, Michigane, Wisconsinie ir Dakotose apie vidurį gruodžio mėnesio labai iškilmingai švenčia Lucijos, arba šventos Liucijos šventę, kuri taip pat yra tiesioginiai susijusi su saulės ir šviesos grįžimu. Lucia (Liucija) vardas reiškia šviesa, švitėjimą, ir Lucijos šventės vakarą tradicini švedų gėrimą "glogga" ir stiklus pilsto rinktinė gražuolė kuri dėvi ilgą baltą rūbą ir ant galvos degančių žvakčių vainiką. Pilstytoja yra vadinama Lucija, tik ne šventa.

Luisianoj ateiviai prancūzai iš senų laikų yra išlaikę skirtingus prancūziškus Kalėdų papročius.

Lietuviai, kuriems krikščionybė per ilgus metus buvo kardu, ugnimi ir krauju vokiečių nešama, pagaliau iš lenkų mainais į laisvę ir nepriklausomybę priimta, savų senojo tikėjimo Saulės grįžimo džiaugsmo šventę krašte, o dar didesnį sostinėje Adis Abeboje. Šventę vadinama Maskal: jos metu uždegami laužai ir per kiaurų naktį vyksta eisenos su žibintais ir feierverkais.

Saulės grįžimo šventė Abisinijoje

Ligi šiol kalbėjome apie žiemos šventę arba Saulės grįžimo šventę mūsų planetos šiauriniame pusrutulyje, mums visiems įprastose geografinėse platumose, kur metų sezonai, vienur savaitę kitą anksčiau, kitur vėliau, bet ateina ir praėina tuo pačiu ritmu ir tvarka. Bet kad saulė ne vien šiaurėje yra branginama, kaip šviesos, šilumos ir gyvybės nešėja, taigi dievas, čia pavyzdys iš Etiopijos (Abisinijos), kaip ir tenai žmonės džiaugiasi ir džiūgaujau saulei grįžtant, nors ten saulė niekada niekur nenuėina! Ten tik užėina sunkiausias ir visus gyvius privarginantis lietaus periodas, kurs baigiasi rugsėjo pabaigoje, kada pas mus kaip tik toks "lietaus periodas" (ruduo) prasideda.

Tiesa, mūsų melancholiško, bet dažniausiai mielo rudenėlio negalima nė lyginti su tokios Etiopijos ilgu lietaus periodu su drėgnu, šaltu oru, žemais storais debesimis ir ilgomis liūtimis.

Lietaus periodas ten praėina ir saulė grįžta rugsėjo pabaigoje, dėl to rusėjo 26 dieną ten yra tas pats, kas šiaurėje yra Kalėdos. Tai yra didžiausia džiaugsmo šventė krašte, o dar didesnį sostinėje Adis Abeboje. Šventę vadinama Maskal: jos metu uždegami laužai ir per kiaurų naktį vyksta eisenos su žibintais ir feierverkais.

Kalėdos Amerikos medvilnės plantacijose

Pirmas dalykas, kad tose visose vietose žiemos, taigi sniego nėra ir Kalėdų eglučių nėra. Bet ir čia Kalėdas žmonės švenčia, tik žinoma, kitaip ir kitokiu tikslu. Religinis elementas čia į reikalą mažai ar visiškai neįeina. Kalėdų metu jauni vyrai, pradėdami vaikais, visą energiją ir entuziaz-

(Tęsinys 2-me psl.)

GENIO KŪČIOS

Kosto Genio tikroji pavardė buvo Kuzmickis. Paprastai kaimuose vaikai pravardes gaudami būdami maži, — piemenaudami. Kostas gavo Genio pravardę būdamas jau vyras, o atsitiko tai šitaip.

Kostas buvo bežemis — kaimpininkės sūnus ir gyveno Bugonių kaime, netoli Semeiškių. Jo vaikystė ir bernavimas buvo sunkūs. Našlė — motina nuolatos dirbo pas labiau pasiturinčius apylinkės kaimų ūkininkus, uždirbdama sunkią padienės darbininkės duoną. Kostas paūgėjęs nuėjo pas ūkininkus piemenaut, vėliau bernavo.

Nepaisant sunkaus gyvenimo, Kuzmickienei pavyko Kostą išauginti gražų ir sveiką. Buvo jis be to, pats mikliausias visoje apylinkėje. Išmoko, piemenaudamas, laisvalaikiu karstyti ir medžius kaip katė. Nebuvo tokio medžio, į kurį Kostas nebūtų pajėgęs įsikurti. Niekas tuo atžvilgiu negalėjo su Kostu susilyginti.

Bugonių kaime gyveno ūkininkas Ascila. Jis eiguliuo ir saugojo galulaukėse prasidedantį valdžios mišką. Buvo rimtas žmogus, mokėjo sugventi su kaimynais ir su girininku. Pas Ascilą dažnai dirbdavo Kosto motina. O už tai eigulis buvo paėmęs išganęti jos karvę, davinęjo šieno, bulvių ir užmerkdamo akis, kada Kostas, pasisamdęs kaimynų arklį, parsiveždavo motinai vieton iš girininko pirkto vieno vežimo šakų — kelis ju. Taip ši vargšų šeima šiaip taip gyveno, laikėsi.

Tai buvo laikai tuč tuojau po Pirmojo Pasaulinio karo ir miškuose buvo nuo vokiečių palikę daug kuro — šakų, viršūnių, skiedrų ir kitokių liekanų. Nesunku buvo žmonėms kuro pirkti, bet po kelių metų miškuose kuro ėmė trūkti. Kas norėjo kuro, turėjo stoti girininkijoje ir varžytines ir varžytis dėl patstatytų pavidimui sausuočių. Kuzmickai varžytis su ūkininkais negalėjo, juo labiau, kad dalis jų buvo pirklių agentai ir pirkdami nelabai su kaina skaitėsi. Kuzmickienei teko eiti į mišką ir iš tenai ant pečių neštis smulkių šakų, kelmų atplaišių ir panašių liekanų. Bet motė širkei jėgų trūko ir, sulaukusi viešnagės savo sūnaus, ėmė su juo tartis, kas daryti su kuru. Nieko gudresnio abu sugalvoti negalėjo, o tuo tarpu motinai teko ardyti ir kurenti tvorą, kuria buvo aptvertas jos daržas ir kiemas. Kostas paėmė kepusę ir išėjo iš namų. Nukako iki miško, o vėliau nuėjo keliu Vindžiūlių kaimo pusėn. Priėjęs iškirstą biržę, pamatė čia pat prie kelio storą sausą ir aukštą eglę. Pakėlė galvą ir pamatė, kad ji buvo senai išdžiuvusi ir medis ir šakos buvo sausos. Dėl pačio medžio Kostas negalvojo, jis jo įpirkt negalėjo, bet jam parūpo to medžio šakos. Reikia, galvojo, užlipti, medį nugenėti ir šakas parsivežti namo.

Betgi Kostui šitoks kuru apsirūpinimo būdas taip patiko, kad greit miške beveik visos storos eglės stovėjo be šakų. Visa apylinkė žinojo kaltininką. Vieni, kuriems šakos buvo reikalingos, Kostą keikė ir skundė girininkui ir eiguliu, grasė pačiam Kostui. Kiti, nupirkę nugenėtas šakas, galvas kraipė, stebėdamiesi tokio Kosto darbu ir Kostui pretenzijų nereikškė. Kostui

Ascila kažką tvarkė kloj-

me, kai duryse pamatė atėjusį Kostą.

— Laba diena, dėde, — pasveikino Kostas.

— Labas, labas, Kostai. Atėjai motinos aplankyti?

— Taip...

— Tai geras darbas... — Dėde, ar negalėtum užsimerkti eidamas pro Ickės dzialianką, kad nematytum, jog toji storoji sauseglė stovi be šakų? — paklausė Kostas.

— Kokių šakų? — paklausė eigulis.

— Matai, kuro reikia motinai. Girininkas šakų neparodo, sako nėra. O iš varžytinių aš įpirkti negaliu...

— Na, tai kas? — klausė kantriai eigulis.

— Matai, dėde, aš noriu tą eglę apskabyt nuo šakų ir jas parsivežti motinai... Žinai, motina jau tvoras kurena...

Eigulis susimastė. Jis žinojo, kad Kostas iš tikrųjų neturėjo už ką miško kuru pirkti, o kurenti kiekvienam reikiama. Be to, Kuzmickienė beveik visą vasarą pas jį tai daržuose, tai laukuose dirbo ir, nors jis jai atlygino, bet vis tiek jautė, kad nepilnai.

— Tą eglę nupirko Žukauskas iš Budžiūlių ir eglė ir šakos jo, — pasakė.

— Kas, kad jo. Jam užteks medžio, o šakas aš pasiimčiau...

— Matai, Kostai, aš suprantu, kad su kuru pačiam sunku, o padėti aš tau negaliu. Bet nuo tos dienos, kada Žukauskas ją nupirko, tai aš jos nesaugoju. Toks yra įstatymas. Supratai?

— Supratau, dėde! — linksmai atsakė Kostas.

— Dabar žiūrėk, aš už tą eglę prieš girininką neatsakau, bet jei tave Žukauskas sučiups, tai tu su juo žinokis.

— Gerai. Dėkui, — ir Kostas nuėjo į namus.

Žukauskas buvo valakinis ūkininkas, pirkdavo jis nemažai miško ir net mišku vertėsi. Šakos jam maži terupėjo, tad Kostas pataikė gerą kelią. Po poros savaitių Kostas atsiprašė iš savo darbdavio ir nuėjo namo. Pasamdė savo dėdės arklį, nuvežė į mišką. Eglė vis stovėjo. Palikęs arklį prie kelio, pametė jam šieno, Kostas su trumpakočiu kirviu bematant įsidraskė į pat eglės viršūnę ir ėmė eglės šakas genėti, nulipdamas medžio žiemyn.

Eglė buvo didelė, šakų buvo daug ir Kostui teko gerokai pavargti, kol paskutinę, žemiausią šaką nugenėjo. Tada jis nusileido ant žemės. Parėjęs ir pasilsėjęs, jis sukrovė šakas į vežimą ir laimingai atvažiavo į motinos kiemą. Sugrąžinęs arklį, jis prie mėnesienos šakas sukapojo ir tuo būdu aprūpino motiną kuru keliems mėnesiams.

Žukauskas šakų dingimo nei nepastebėjo. Kirto tą eglę atsiūsti darbininkai, kurie buvo labai patenkinti, kad jiems nereikėjo šakų genėti. Nupioję eglę, vežikai nuvežė ją pirkliui į Vievį, nes jam Žukauskas ją buvo pardavęs.

Betgi Kostui šitoks kuru apsirūpinimo būdas taip patiko, kad greit miške beveik visos storos eglės stovėjo be šakų. Visa apylinkė žinojo kaltininką. Vieni, kuriems šakos buvo reikalingos, Kostą keikė ir skundė girininkui ir eiguliu, grasė pačiam Kostui. Kiti, nupirkę nugenėtas šakas, galvas kraipė, stebėdamiesi tokio Kosto darbu ir Kostui pretenzijų nereikškė. Kostui

(Nukelta į 3 psl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems
savo klientams ir draugams

THE BEST RESTAURANT

Monika ir Karolis Cičėnai

1810 So. Halsted St. Tel. HA 1-9281

Linksmiausių Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų linki visiems savo klientams,
draugams ir pažįstamiems

Narcizas ir Olga Kreivėnas
DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois
Phone CA 5-6696

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
savo klientams ir draugams linki

LUDVIK'S TAVERN

LIUDVIKAS STUKAS, Sav.

3203 So. Halsted St. Tel. 225-7398

UPYTĖS DRAUGISKAS KLUBAS

LINKI VISIEMS
LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ 1963 METŲ

1962 METŲ VALDYBA:

JOHN KLAUNĖ, pirmininkas
JOHN GRIBAS, vicepirmininkas
JUOZAS BALČAS, Nutarimų raštininkas
BERNICE ŽEMGULIS, Finansų raštininkė
MARY RADZIUKENAS, Kasininkė
ANTANAS RADZUKINAS, Maršalka

Tyras džiaugsmas tesupa Žiemos Šven-
tėse — Kalėdose ir geresnė laimė, sėkmė N.
1963 Metuose tegaubia mūsų visus brangius
narius, rėmėjus, suėjimų — pasilinksminimų
lankytojus, dienraščio "Naujienu" redakci-
nį, administracinį, technikinį kolektyvus ir
visus šiame žemės rutulyje gyvuojančius ge-
ros valios lietuvius.

SAKIŲ APSKRITIES
KLUBO VALDYBA

SAULĖS GRIZIMO ŠVENTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

ma sudeda į feiverkerų degi-
nimą, vyrai į tradicines me-
dziokles, mergiutės į amalo
(mistletoe) palubėse kabinė-
jimą ir sau laimės būrimą, o
moterys — šeiminiškės į puo-
lai patiekmenės ruošimą.

Medvilnės plantacijose ir
laukuose dirbą negrai Kalėdų
dieną iš pat ankstyvo ryto
raukia kas gyvas į savo poau
dvarus, jiems skirtų dovanų
atsiimti. Vakare, kada prie
ponų plantatorių statų prasi-
deda krikščioniški kalėdiniai
baliai, medvilnės skynėjų ne-
gry palėpių ir lūšnų stogelius
kilnoja jų graudūs giedojimai —
spirituals... Negrai bu-
vo seniai seniai Afrikoje su-
gaudyti, pliki traki į Naujųjų
Pasaulį atgabenti, čia paversti
tū vergais ir sukrikščioninti,
tad suprantama, jie savo tra-
dicijų bei papročių nieko ne-
beisgelbėjo, net savo kalbą
pamiršo. Kas kita su Ameri-
kos indėnais, kurių daugumas
visai nebuvo pavergti, bet ne-
buvo net nugalėti! O kur žmo-
nės nenugalėti, ten ir jų pa-
pročiai, tradicijos ir tikėjimas
lieka mažiau nugalėti.

Daugiau originalumo išlikę
pietinėse valstijose

Minėtose Arizonos, Pietų
Kalifornijos ir Naujosios Meksikos
teritorijose tūščiau te-
begyvena indėnų ir indėnų —
ispanų mišinio rasų, dėl to
daugiau ir ispaniškai — indė-
niško papročių mišinio, kurs
ypač reiškiams Kalėdų švenčių
metu.

Miestų gatvės išpuošiamos
gėlėmis, vainikais ir šviesų
dekoracijomis. Prie ispanų kil-
mės gyventojų namų iš lauko
pusės deginamos žvakės. San
Antonio mieste, Texas, Kalė-
dų savaitę tebevaadinamos Ka-
daisė prancūziškų vienuolių
iš Ispanijos pargabentos ka-
lėdinės scenos. Nors šimtme-
čių bėgyje tie vaidinimai dau-
gelyje vietų išėjo iš mados ir
išnyko, tačiau San Antonio
mieste išliko kaip buvę.

Bet idomiausiai Kalėdas
švenčia Naujosios Meksikos
Pueblo indėnai. Jie savo reli-
ginėmis ceremonijoms kur
nors, dažniausiai kalnų olose
ar šiaip požemiuose turi
irengtas aikštes, kuriose susi-
renka ir Kalėdų šventi. Tų
švenčių svarbiausioji dalis
yra ilgas valandas trunką
monotoniški šokiai — trepsė-
jimai pagal vienodai mušamų
būgnų ritmą.

Visa ceremonija tebevyksta
kaip senais pagoniškais lai-
kais, ir krikščioniško elemen-
to yra tik tiek, kad šokiai at-
liekami aplinkui aslos vidu-
ryje pastatytą lopšį su mažu
kūdikiu ir kad indėnės mote-
rys susėdusios monotoniškai
gieda iš ispanų užkariautojų
išmuktas ir dar nevisai pa-
mirštas giesmes.

Kalėdų naktis Pueblo
indėnų kaime

Bet ne vien olose Pueblo
indėnai atšvenčia Kalėdas.
Naujojoje Meksikoje aplink
Santa Fe yra tikėčiausioji Pu-
eblo indėnų kolonija, iš 18
kaimų, kur yra ir krikščioniš-
ka bažnyčia. Vienas liūdinin-
kas aprašo, kaip Pueblo indė-
nai krikščionys atlieka Kalė-
dų pamaldas tokioje krikščio-
niškoje bažnyčioje:

Kalėdų naktis, Blyškioje
mūnesienoje snaudžia suvar-
gusios indėnų kaimo baka-
žės. Gatvės tuščios lyg išmiru-
sios, tik iš bažnyčios langu
trykšta šviesa.

Bažnyčios bokšte varpas
skardžiai išmūša antrą nak-
ties valandą.

Dar nespėjus nuaidėti var-
po garsui, staiga plačiai atsi-
veria bažnyčios durys. Bažny-
čios viduje matai ant kelių
suklaupusius šimtus indėnų,
tik platus praėjimas per baž-
nyčios vidurį paliktas laisvas.

Bažnyčios gale gausiomis gė-
lių puokštėmis ir vainikais iš-
fabintas altorius. Žvakės de-
ga, bet tabernakulas (cimbo-
ija) apklota lyg Didžiojo
'enktaidienio naktį, ir jokio
amigo nei mišių tarnų nema-
tyti.

Atrodo, kad Kūdikėlio mi-
šios jau baigtos, nors klūpan-
ieji indėnai nerodo jokio
lenklo, kad jie nori atsistoti.
Tik kokia mirtina tyla ir lau-
dimas. Vienintelis visoje baž-
nyčioje judėjimas yra žvakių
lepsnų mirgėjimas.

Staiga kažkur toli toli pa-
girsta kurčias būgnų dundė-
imas, pradžioje vos girdimas,
vėliau didėjantis ir garsėjan-
is. Kaimo gale patamsėje pa-
irodo vaiduokliška eiseną,
auri vienodu ritmu slinkte
lenka bažnyčios linkui.

Eisenos priešakyje išryškė-
ja tuzinas ar daugiau rėstų,
kmeniniais veidais, gausiai
'lunksnomis apsikaisiusių in-
lėnų būgnininkų, kurių kiek-
ienas neša užsikabinęs po
ankų, oda aptrauktą būgną.
Paskui būgnininkus seka ir
pagal būgnų toną šoka mas-
uotų šokėjų būrys. Vieni šo-
kėjai yra apsilvilkę įvairiau-
iais žvėrų kaillais, kiti ran-
tose švaisto iš paukščio
'lunksnų padirbtus paparčius.
Eisenos gale žygiuoja pati
'ueblo aristokratija — lan-
kais ir strėlėmis apsiginkla-
vusių ir smarkiai nusidžiusių
medziotojų grupė.

Medzioklės šokis
katalikų bažnyčioje

Suėjus į bažnyčią visos trys
grupės išsiskirsto kas sau.
'lūgnininkai pasilieka užpa-
alyje, kurių ritmiškai muša-
jų būgnų dundėjimas užlie-

ja visą bažnyčią. Plačiuoju
praėjimu per bažnyčios vidu-
rį trepsėdami įbėga lengva-
kojai šokėjai ir šokėjos, ir vi-
sų paskui ateina medziotojai.

Klūpančių žiūrovų akivaiz-
doje abidų grupės dabar at-
lieka seną seną šokį, vaizduo-
jančią laimingą medzioklę.
Pradžioje puolamieji "lauki-
niai žvėrys" smarkiai ginasi,
bet pagaliau pasiduoda ir me-
dziotojai laimi Tai atlikę nu-
galėtojai medziotojai palipę
altoriaus laiptais prie pasta-
tytos prakartelės ir atsiklau-
pę pabučiuoja vystyklus, ku-
riais yra suvystytas tariama-
sis Kūdikėlis Jėzus. Paskui
medziotojus prieję tą pat pa-
laro būrys jaunų vyrų —
"žvėrių", kuriuos medzioto-
jai ką tik buvo nudobę. Tai
atlikę visi tvarkingai aplė-
džia bažnyčią. Visos ceremo-
nijos metu niekas neištaria
nė vieno žodžio, nesigirdi jo-
kio giesmės posmo ir nesima-
to nė vienos šypsenos.

Nepraėjus kelioms minu-
tėms, grįžę iš bažnyčios indė-
nai savo bakažėse jau miega
ir kaimas nutyla, tik bažny-
čioje žvakės lieka žibėti.

Kad tai nėra "krikščioniš-
kas" Kalėdų šventimo būdas
ir kad jis bažnyčiai nepatin-
ka, matyti iš to, kad ji laikosi
pasyviai, stačiai sabotoja:
nes prieš indėnams atėinant
Naująjį pasaulį, visi
kunigai iš bažnyčios pasišali-
na ir, negana to, patį taberna-
kulą apgaubia. J. Pr.

JEI NENORĖ ATSLIKTI
NUO PASAULIO ĮVYKIŲ -
SKAITYK "NAUJIENAS"
JOS TEIKIA GERIAUSIAS
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS!

FITZ SIMONS & CONNELL

DREDGE & DECK DIVISION

Merritt Chapman & Scott Corporation

engineers — contractors
public and private works

Prone RE 1-0430

3025 E. 104th St. — Chicago 17, Ill.

Linksmų Kalėdų ir laimingų
Naujųjų Metų visiems geros valios
lietuviams linki

Lietuvių MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga
sveikina Naujųjų dienraštį ir klubo
visus narius ir nares

ZARASIŲ KULTŪROS IR LABDAROS KLUBAS

KLUBO VALDYBA 1963 METAMS:

J. Tarulis, J. Užundenis, M. Šeduikis, A. Mačys,
A. Pustis, A. Čičelis, S. Juškėnas ir
J. Matkewich.

Klubo susirinkimai įvyksta kas antro mėnesio
paskutinį sekmadienį.

Linksmų Žiemos švenčių ir Laimingų Naujų
Metų linki visiems lietuviams!

ANTANAS TAMKEVIČIUS

7241 South Troy St. WALbrook 5-6326

PAMINKLINĖ

(Prieš Lietuvių Tautines Kapines)

8200 South Kean Avenue GLOBE 8-0638

Didžiausias pasirinkimas moderniausių paminklų, ant-
kapių, markerių, mauzoliejų aukštomis ir labai prieinamo-
mis kainomis. Prašome užsukti, pasiteirauti kainų ir pasi-
rinkti tokį paminklą, kokį Jūs norite, kad vėliau nebūtų pri-
mestas nepageidaujamas.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

linki visiems savo draugams ir
pažįstamiems

MICHAEL KIRAS

Chicago, Ill.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime visiems savo kostumeriams
ir draugams

HOLLYWOOD INN.

UZEIGA IR SALE RENDON

MYKOLAS IR ELZBIETA RUDAUSKAI

2419 W. 43 St.

Tel.: VI 7-9780

GENIO KŪČIOS

(Atkelta iš 1 psl.)

buvo svarbu, kad motina nešalo ir turėjo kuo išvirti maisto. Nuo tada ji apylinkės gyventojai praminė Geniu.

Liaudies patarlė sako, kad nors arklys turi keturias kojas ir tai suklumpa. Žmogui suklupti lengviau. — suklupo ir Genys.

Baigėsi metai ir Genys susiderėjo su senu darbdaviu palikti pas jį dirbti dar metus. Kalėdų šventėms darbdavys paleido Kostą pas motiną prieš Kūčias. Parėjęs namo, jis rado motiną bebaigiančią jo paruoštas šakas ir dėl to dejuojančią. Kostas prieš tai jau buvo apžiūrėjęs sau tinkamą eglę. Patikrino ir rado, kad ji dar stovi. Pasisamė arklį nuo savo dėdės ir jį patį paprašė jam padėti — atvažiuoti prie eglės vakare, ka-

da Kostas buvo numatęs baigti genėjimą. Padarė kaip buvo sutarta.

Kostas, papietavęs, išėjo į mišką. Nusimetė batus, kailinius, vien storom vilnonėm kojiniėm aviamas, įsikūrė į eglės viršūnę ir ėmė jos šakas genėti, kas kart leidnamsis žemiau. Darbą įpusėjęs, Kostas pavargo. Jis patogiai įsitaisė storesnių šakų pašaknėse, atsisėdo ir užsūrė. Sėdėjo, išsėjosi ir žiūrėjo žemyn, kur ant genėjamos eglės žemesniųjų, toli atsikišusių šakų, pakibo visas vežimas jo nuo viršūnės numestų šakų. Bet čia įvyko tas, ko jis mažiausiai tikėjosi. Jo pamestas žemyn degtukas, liepsnodamas nukrito kaip tik ant tų pasikorusių šakų. Sučirškėjo sausi spygliai, suliepsnojo iš pradžių mažas ugnies židyns,

užsidegė smulkios šakos, sukrautos viena ant kitos. Kostas to namatė. Pastebėjo ugnies tarškėjimą ir dūmų kvapą, kai jau apatinės eglės šakos ėmė kaip reikiant degti. Kostas apstulbo. Suprato, kad užkūrė po savim kelis vežimus šakų ir kad ugnis jį gali sunaikinti — iškepti. Nuokti ant žemės Kostas nedrįso — buvo per aukštai. Jeigu jis nebūtų užsimušęs, tai tikriausiai šokdamas būtų sulaužęs sau kaulus ar šiaip rimtai sužeidęs.

Ugnis, radusi dėkingą dirvą, galybę smulkių šakučių ir spyglių, šovė viršun ilgais liežuviais, siekdama Kostą. Dūmai ir karštis nedavė progos ilgai galvoti, — reikėjo nuo gaisro trauktis, o pasitraukimo kelias buvo vienas — lipi kuo aukščiau į nugenėtą medžio viršūnę. Apsidraskęs rankas, kojas ir veidą, jis be-

matant įsikūrė į pačių viršūnę, kuri, dėl jo kūno sunkumo, ėmė slyruoti. Toliau kopiti nebuvo galima. Galinga ugnis laizė Kosto kojas, ėmė svilti kelnes. Dūmai ir karštis troškino dūstantį Genį. Kostas mėgino viena ranka laikytis medžio, o kita gesinti ruseniančias kojines ir kelnes. Buvo nustojęs ir vilties išsi-gelbėti, tik instinktyviai laikėsi įsikibęs medžio.

Smulkių šakučių ir spyglių sukėltoji ugnis kaip greit susidarė, taip greit ir nunyko. Joms sudegus, ėmė degti storos šakos, bet Kosto laimei, jų ugnis buvo trumpa.

Nors karštis ir dūmai troškino Kostą, jis ryžosi leistis žemyn, kad gaisrą sukėlusias šakas išardyti ir nustumti žemyn. Leidosi degindamas savo rankas ir kojas į žeriančias žievės atplaišas ir šakogalius. Leidosi per žarijomis žeriančią gnisravietę ir pagaliau laimingai pasiekė žemę.

Pavakary atvažiavęs su vežimu Kosto dėdė rado jį gulintį apdegusį netoli sutartos vietos. Paeiti Kostas negalėjo. Dėdei reikėjo vieton šakų vežti namo paliegusį Kostą.

Kuzmickienė buvo giliai sukrėsta Kosto sunegalavimu. Plovė jį, keitė drabužius, žaizdas ištepė nesudytais taukais, kraujuojančias aprišo.

Visas šventes ir Kūčias Kostas išgulėjo lovoje.

Nuo to laiko jis jau eglį nebegenėjo, bet Genio pravardė paliko jam iki 1944 m., kada šių eilučių rašėjas laikėsi Semeliškių apylinkėje. Tada Kuzmickis — Genys buvo jau savarankiškas ūkininkas, nes buvo išcėjęs į žentus į gretimą kaimą ant vidutinio ūkio vienturtės savininkės. Gyveno neblogai, o kai jam kas apie jo eglį genėjimą primindavo, tai visados nusi-juokdavo ir išdidžiai atsakydavo, kad žiemos metu dirba prie valdžios miško medžiagos gamybos ir kuro turįs pakankamai.

Dabar pas "vaduotojus" — bolševikus Kostas ir vėl bernas. Rys.

Našliai skiria pelus nuo grūdų

Praeitą penktadienį Vengėliausko svetainėje įvyko Lietuvių Našlių ir Našliukų Draugiško Klubo priešmetinis susirinkimas. Reikia pasakyti, kad dalyvavo didokas skalčius žmonių ir susirinkimas buvo gvas. Pirmininkavo Mary Nerėzienė.

Apsvarčius bėgamuosius klubo reikalus, vienai raudono zylio įkasta našliukei atėjo į galvą mintis, kad klubas paskirtų kelis dolerius labai pinigų reikalingai "Vilniai". Ta našliukė norėjo prijungti "Vilnij" prie kitų klubo duodamų sveikinimų.

Gera, kad klubo pirmininkė yra taktiška ir apdairi moteris. Pirmiausia, ji neleido suplakti šio pasiūlymo su anksčiau svarstytais dalykais. Kai kiti klausimai buvo išsprendę, tai tada Naberezienė paklausė, kas už tai, kad našliai ir našliukės skirtų \$10.00 komunistinei "Vilniai"?

Daugelio nustebimui, pakilo net apie dešimt rankų. Klubo nariai manė, kad raudono zylio įgeltų našliukų buvo tik kelios, bet pasirodo, kad jų atsirado net apie dešimt.

— O kas prieš? — toliau paklausė pirmininkė. Pakilo apie 90 rankų, tikras miškas.

— Klausimas išspręstas, šiuo reikalu negali būti diskusijų, — baigė pirmininkė.

Našliai ir našliukės, kaip matote, susipratę lietuviai. Jie ir apie politikos reikalus turi sveiką nuovoką. Narys

Širdingai sveikinu savo klientus ir visus Chicagos lietuvius, sulaukusius ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LINKSMŲ NAUJŲ METŲ!

Linkiu jiems laimės, linksmybės ir taikos! Noriu, kad ateinantieji metai mus — lietuvius — dar labiau sujungtų į viena, nepalaužiamą ir nesuskaldomą vienetą. Esame maža tauta, bet mūsų tautiečiai pastovūs, teisingi ir garbingi žmonės. Mums tikslai kartais trūksta vienybės. Bet didelis mūsų poetas pasakė: "Kur vienybė — ten galybė". Jeigu ateinančiais metais mes galėtume pasiekti poeto minimos vienybės, tai padarytume neapsakomai didelę pažangą lietuvių gyvenime. Tai būtų didžiausias mūsų laimėjimas. Lai šie kuklūs mano žodžiai tampa kūnu!

CHARLES P. KAL

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime mūsų visiems kostumeriams ir draugams

STANLEY LITWINAS, PRESIDENT

Carr-Moody Lumber Co.

3039 SO. HALSTED STREET

TEL. Victory 2-1272

Liūdni ir pavojingi man buvo praėjusieji metai, bet džiaugiuosi gimtinį savo kraštą pamatęs, tėvų kapus aplankęs ir vėl laimingai į Ameriką sugrįžęs. Linkiu visiems prieteliams, draugams ir bičiuliams linksmai praleisti Kalėdų šventes ir laimingai sutikti Naujus Metus

Dan Kuraitis

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki taupytojams, draugams ir visiems lietuviams

ALBERT J. AUKERS
Prezidentas ir Menadžeris

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

PAREIGŪNAI:
THOMAS S. JANULIS, Valdybos Pirmininkas
ALBERTAS J. AUKERS, Prezidentas ir menadžeris
JOHN BUDRICK, Viceprezidentas
JOHN T. JANULIS, sekretorius
EMIL L. DESWIK, išdininkas

DIREKTORIAI:
THOMAS S. JANULIS
STANLEY STANEVICH
ALBERT J. AUKERS
JOHN BUDRICK
JOHN T. JANULIS
DR. ALGERD W. PRŪSIS
EDWARD GAMMIE
ALEX M. KEZES
EMIL L. DESWIK
JOSEPH H. STILLER, Teisių patarėjas
JOSEPH P. VARKALA, Auditor.

District Savings

AND LOAN ASSOCIATION

3190 South Halsted Street • Chicago 8 • CLiffside 4-0104

VASARIO 16 GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Už 1961.IX.1-1962.IX.1 laikotarpį (PLB Vok. Tarybos posėdyje 1962.IX.8)

Kasmet PLB. Vok. Tarybos suvažiavimo metu šalia kitų pranešimų daromas yra ir Vasario 16-sios Gimnazijos Direktoriaus informacinis pranešimas. Taigi ir šiemet tenka man daryti antiras mano dviejų metų direktoriavimo kadencijoje tokis pranešimas už vienerių metų laikotarpį, būtent, nuo praėjusių metų rugsėjo mėn. 1 d. iki šių 1962 m. rugsėjo mėn. 1 d.

Pilnai suprantama, kad Vasario 16-sios Gimnazija, kaip vienas gražiausių ir reikšmingų kultūrinių lietuvių tremtinių židinių laisvame pasaulyje, turi būti dėmesio centre visų laisvo pasaulio taurių lietuvių, o ypač Vokietijos PLB. Bendruomenės veiksmų, kurie yra jos teisėti šeiminiškai.

Tuo tikslu savo pernykštį metinį informacinį pranešimą apie Vasario 16-sios Gimnaziją esu išsiuntinęs visiems būrelių vadovams (kaikuriems net po kelis egzempliorius), o taip pat ir įvairių laikraščių redakcijoms, prašydamas jas jų leidžiamuose laikraščiuose išspausdinti.

Kaip pernai, taip ir šiemet pačioje pranešimo pradžioje norėčiau pabrėžti, kad turime būti dėkingi Dievo Apvaizdai, kurios palaima lydėjo Gimnaziją ir teikė galimybes be ypatingų sunkumų gyvuoti. Taip pat pačioje pradžioje norėčiau išreikšti mūsų gilią padėką visiems būrelių nariams drauge su jų vadovais, kurie, kaip vėliau matysime, ir pastaraisiais metais dar uoliau rėmė savo įnašais Gimnaziją. Jų dėmesiu ir toliau paliko kun. B. Sugintas, kuris įkūrė dar du naujus 44-45-ųjų būrelius. Didelę padėką priklauso ir BALF'ui su jos Pirmininku prof. Dr. Kan. Končiumi, visai eilei organizuotų vienetų, atskiriems asmenims, klubams, bankams, draugijoms, kurie ir šiame laikotarpyje gausiai rėmė Gimnaziją.

Galop su gilia padėka tenka suminėti ir Vak. Krašto Valdybos sėkmingas pastangas, kurių dėka yra išgauta iš vokiečių ministerijų didesnė ir pastovi Gimnazijai išlaikyti piniginė parama.

Po šių trumpų įžanginių žodžių patieksiu Tamstoms trumpais bruožais svarbesnius davinius bei kaikuriuos pakeičėjimus iš Vasario 16-sios Gimnazijos gyvenimo.

Kad geriau galima būtų matyti, kas per šiuos metus liko tas pats ir kas pakeitė, laikysiuosi ir šį kartą tos pačios tvarkos kaip ir pernykščiame pranešime.

Mokytojai

Po vasaros atostogų mokytojų skaičius, gavus naują mokytojų anglų kalbai, iš 15 pakilo vėl iki 16, kaip kad seniau yra

buvę. Šį skaičių sudarė 12 lietuvių ir 4 vokiečiai. Jų tarpe 3 moterys. Iš jų 6 akademikai (visi ietuviai), 3 su specialiu mokslu (muzikos, meno, kūno kultūros — visi lietuviai), 3 akademikai kandidatai (visi vokiečiai) ir 4 su viduriniu išsilavinimu (3 lietuv. ir 1 vok.) 10 mokytojų (9 liet. ir 1 vok.) buvo etatiniai su pilnu atlyginimu ir nemažiau, kaip 24 savaitinėmis pamokomis. Dauguma jų turėjo daugiau, negu 24 sav. pamokas. Išimtį su- larė Direktorius ir Inspektorius, kuriems dėl jų administracinių pareigų statusu nustatytas mažesnis pamokų skaičius. Likusieji 6 mokytojai 3 lietuviai (jų tarpe du bendrabučio vedėjai) ir 3 vokiečiai buvo neetatiniai — pagalbiniai ir gaudavo atlyginimą tik už atitinkamą skaičių valančių. Taigi su pilnu skaičiumi pamokų buvo tik 8 mokytojai. Čia reikia pabrėžti, kad Vasario 16-sios Gimnazija dėl dviejų pagrindinių kalbų — lietuvių ir vokiečių, o taip ir dėl kitų lietuviš- nių dalykų turi daugiau savai- dinių pamokų, negu vokiečių ar buvusios gimnazijos Lietuvoje.

Pakitėjimas mokytojų perso- nale pasireiškė š. m. sausio mėn. po Kalėdų atostogų. Staiga su- sirgus kat. tikybos ir lotynų kal- bos mokytojai, teko paimti lotynų kalbą naujas pagalbinis vokie- ties mokytojas, o kiek vėliau ir kitas pagalbinis vok. mokyto- jas kurį laiką sirgusiam matema- tikos mokytojui pavaduoti.

Po Velykų pasitraukė viena lietuvis mokytojas, o į vietą ne- galinčio dėl ligos eiti toliau Gim- nazijoje Rk. tikybos ir lotynų kal- bos mokytojo pareigas, buvo gautas naujas kapelionas — mo- kytojas. Tačiau ir toliau reikė- jo pailikti pagalbinį lotynų kal- bos mokytoją.

Po šių tad įvykių pasikeiti- mų prieš vasaros atostogas buvę etatiniai ir 8 pagalbiniai mo- kytojai. Sumažėjo tad vienu eta- tiniu mokytoju, bet padidėjo vie- nu pagalbiniu, kuris atlyginimą gauna iš tos srities etatinio mo- kytojo.

Mokytojų atlyginimai pasiliko tie patys, kaip ir anksčiau yra buvę, būtent, su akademinio iš- silavinimu — 450, — DM. mėne- siui be akademinio — 400, — DM., pridėjus 50. — DM už ištar- nautą penkmetį ir vaikų priedą, jei kas jų turi.

Šia proga noriu pažymėti, kad šiuo laikotarpiu buvo turėta su- sirašinėjamų su keliais buvu- siais gimnazijos mokytojais Vo- kietijoje ir Amerikoje. Deja, prie konkretaus sutarimo nepa- vyko priėti. Vien statė nepri- imtinas ar neįvykdomas dėl fi- nansinių sunkumų sąlygas, kiti dar nėra galutinai apsisprendę, kitiems vėl nebuvo atitinkamų

dėstymui dalykų. Būtų labai pa- geidautina, kad vienas kitas už- sienyje esančių pedagogų papil- dytų Vasario 16-sios Gimnazijos sąstatą. Pagaideautina būtų turėti naujų mokytojų anglų kalbai, matematikai, biologijai, chemi- jai. Reikia manyti, kad šių mokslu metų laikotarpyje tai pa- vyks.

Tarnautojai

Jų skaičius siekė 10. Raštinę aptarnauja du asmenys — ūkve- dys ir mašininkė. Virtuvę aptar- nauja 5 asmenys. Laikomi yra dar: 1 šoferis, 1 kurieris ir 1 šla- vikė. Jų mėnesinio atlyginimo išlaidos su mokesčiais ir Ligo- nių Kasa siekė 3.777,50 DM.

Čia reikia pabrėžti, kad taupu- mo sumetimais nuo 1960 m. Ka- lėdų apsieinama be sekretoriaus. Jo darbą atlieka direktorius, ūkvedys ir vienas Kr-to V-bos narių, neimdami už tai jokio atlyginimo. Mašininkė yra bend- ra Gimnazijai ir Krašto Valdy- bai ir šių abiejų įstaigų apmoka- ma.

Moksleiviai

Po vasaros atostogų mokslas buvo tęsiamas su 105 mokslei- viais. Buvusieji 8 mokiniai dėl vairių priežasčių po atostogų ne- atvyko, o naujai į įvairias klases stojo 12. Metų eigoje tas skai- čius keitėsi, nes vieni išstojo, kiti įstojo. Jų tarpe viena moki- nė (į 4 kl.) iš Amerikos ir 1 mo- kiny (į 5 kl.) iš Anglijos. Ber- niukų buvo 20 daugiau, negu mergaičių. Pabaigoje 1961/62 mokslo metų buvo 103 mokiniai — 60 gėrn. ir 43 mergaitės. Di- džiausia buvo I klasė su 19 mo- kinių, mažiausia — IX klasė su 5 mok., viena klasė turėjo 9, dvi — po 10, o visos kitos: kiek dau- riau — nuo 11 iki 15 mokinių.

Kaip jau minėta IX klasėje buvo 5 mokiniai. Prie brandos egzaminų, kurie vyksta prieš Ve- lykas, buvo prileisti tačiau tik 3 (2 bern. ir 1 mergaitė). Visi trys prileistieji kvotimus lai- mingai išlaikė ir gavo brandos atestatą. Ir šiame laikotarpyje uvo mokinių pasikeitimo. Prie- Velykas buvo likę 101 mokslei- vis (61 bern., 40 merg.) 1962/63 mokslo metai pradėtu 99 moks- leiviais — 60 bern. ir 39 merg. Naujai įstojo — 21, — (9 bern., 12 merg.) Gimnaziją aplėido dėl nepažangumo moksle ir kitų su- metimų 23 moksleiviai. Vieni jų buvo pasitraukę ar priversti pa-

sitraukti prieš Velykas, kiti po Velykų. Reikia pastebėti, kad po šių pasikeitimų naujais mokslo me- tais pakeitėto ir klasių sudėtis. Dėl palikimo antriems metams VII klasė su 5 mok. pasidarė ma- žiausia, o IX pakilo iki 9. I ir II klasė turi po 17, III-kl. 11, IV- 10, V-VI po 12, VIII-8 mokinius. Dėrnikių buvo 60, merg. 39, kat. 38 evag.31.

Pedagogų Tarybos nutarimu per šį pranešimo laikotarpį dėl grynai disciplinariųjų nusikalti- mų buvo iš Gimnazijos atleisti 3 mok.: (1 bern. ir 2 merg.), dėl disciplinariųjų motyvų ir nepa- žangumo moksle — 2 bern. ir dėl mokslnio nesugebėjimo 1 merg.

Mokslas ir auklėjimas Pokalėdinis laikotarpis moks- lo atžvilgiu buvo nevisai sėkmin- gas. Pradžioje sausio prieš pra-

dedant 2-įjį trimestrą susirgo vienas mokytojas, o po jo tuo- jau ir antras. Kol surastas pa- kaitalas visa eilė pamokų turė- jo iškristi ir todėl nukentėjo kiek tinkamas programos išėji- mas. Pamokas sukliudė ir gripo epidemija, kuri šiuo laikotarpiu buvo palietusi didesnę mokinių skaičių.

Mokinių mokslo pažangumas dėl įvairių priežasčių nėra per- daug džiuginantis. Kadangi pri- imami visi be atrankos, tai jų tarpe pasitaiko ir su menkesniais gabumais. Nors jie ir yra bai- gę vokiečių mokyklų 4 skyrius, tačiau praktika parodė, kad jų atsineštos žinios tiems skyriams neatitinka. Tenka tad Gimnazi- jos mokytojams daug vargo pa- dėti, kad tos žinios būtų papil- dytos. Gabesnieji padaro pažan- gą, o menkesnių gabumų visų

laiką šluofoja. Ne dėl mokytojų kaltės, bet dėl nepakankamų ga- bumų tik mažas skaičius pasie- kia IX-ją klasę. Pasitaiko ir ap- sileidėlių bei tinginių, kurie sa- vo blogu pavyzdžiu neigiamai paveikia ir kitus savo draugus. Daug daro įtakos ir menormalios sąlygos, ypač žiemą. Barakai, ku- riuose yra klasės, yra skurdžios ir nepakankamai apšildomos, o taip pat dėl finansinių trūkumų ir gyvenamos patalpos bei val- gykla, kur po pietų ruošiamos pamokos nevisačia yra pakanka- mai šiltos. Toms kliūtims bent dalinai pašalinti senos barako krosnys bus pakeistos naujomis.

Mokslo pažangumui pakelti imamasi įvairių priemonių k. a. apsilėidusieji gauna sekmdienį papildomas valandas, vyresnieji siunčiami ruošti pamokas su mažiausiais mokytojo priečiūro-

je, neišleidžiami šventadieniais už gimnazijos ribų, pranešama tėvams ir patys apsilėidę įspė- jami Gimnazijos Vadovybės.

Ir šių mokslo metų pabaigoje įvykdyti keliamieji egzaminai III, IV, V, VI ir VIII klasėse šia tvarka:

III kl. iš lietuvių kalbos ir ma- tematikos — (rašomieji).

IV kl. iš vokiečių kalbos (raš.) ir Liet. istor. (atsakom.).

V kl. iš lotynų kalbos (raš.) ir geografijos (atsakom.).

IV kl. iš anglų kalbos ir ma- tematikos (rašomieji), visuome- nės mokslo (atsakom.).

VII kl. iš chemijos (atsakom.) Blogai parašę darbus turėjo aiškyti papildomus atsakomuo- sius egzaminus iš atitinkamų da- lykų. Keliamuosius egz. laikė 54

(Nukelta į 5-tą psl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ BEI SĖKMINGŲ 1963 METŲ

VISIEMS DRAUGAMS, BIČIULIAMS, PRIETELIAMS IR VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

Povilas ir Sally RIDIKAI

3354 South Halsted St. CHICAGO, ILL. YArds 7-1911

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8201 SOUTH KEAN AVE., JUSTICE, ILLINOIS. Tel. GLOBE 8-0638

SVEIKINA AMERIKOS LIETUVIUS IR LINKI JIEMS LAIMINGAI PRALEISTI ŽIEMOS ŠVENTES.

Kviečiame užvažiuoti į mūsų Kapines, aplankyti garbingų mūsų tautos vyrų kapus, pamatyti pastatytus puikius paminklus ir pasirinkti vietą savam sklypui. Mūsų pareigūnai mielai noru suteiks Jums pageidaujamas informacijas.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VALDYBA:

JUOZAS BALČIŪNAS, prezidentas
POVILAS DAUBARAS, viceprezidentas
ANTANAS TAMKEVIČIUS, šėdininkas
MARTYNAS GŪDELIS, sekretorius

DIREKTORIAI:

KAROLIS ALEKSIŪNAS
JUOZAS BALČIŪNAS
POVILAS DAUBARAS
MARTYNAS GŪDELIS
AL MICKEVIČIUS
POVILAS MILAŠEVIČIUS
GUSTAS K. RIMKUS
JUOZAS SKUTAS
ANTANAS TAMKEVIČIUS
JONAS ZALATORIS

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

LEONARD BUKAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

10821 So. Michigan Avenue
Phone CO 4-2228.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo kostumeriams ir draugams

ZOLP'S MILLWORK

LIETUVIŲ ISTAIGA

SYLVESTRAS ir MARIE ZOLP, Sav.

3554 South Halsted Street
Tel.: YArds 7-2576

STEINBERG BAUM CO.

Distributors of nationally advertised brands.

101 N. Reed St. — Joliet, Illinois

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo gerbiams klientams

LITUANICA

ROBŲ SIUVYKLA IR VALYKLA
Antanas Gegužis, Sav.

3255 So. Halsted St. — Phone DA 6-3995

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo klientams ir draugams linki

LEO TAVERN

JUSTINAS ir BARBORA LEONASKAI

4200 So. Western Ave.
Tel.: LA 3-1209

ROOSEVELT FURNITURE BENDROVĖ

2310 W. Roosevelt Road SEeley 3-4711

Sveikina visus savo kostumerius, esančius ir būsimus ir linki visiems linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų NAUJŲJŲ METŲ

Roosevelt Furniture Bendrovės Direktorai:
FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS,
FRANK LANGVIS IR VISAS STABAS.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS ...

(Atkelta iš 4-to psl.)

mokiniai. Rašto darbų daviniai buvo nekokie, ypač iš lotynų ir matematikos. Geresni buvo atsakomieji. Mokiniai buvo egzaminuojami kiekvienam dalykui uduotos komisijos iš Gimnazijos Vadovybės ir atitinkamų dalykų mokytojų. Šį kartą šiuose egzaminuose dalyvavo švietimo komisijos Pirmininkas ir darienas jos narys. Iš egzaminų eigos buvo matyti, kad programa buvo pilnai išėta ir atsakomiejiems kvotimams mokiniai daugumoje buvo gerai pasiruošę.

Paėmus 1961/62 mokslo metų saigimo davinius rezultatai nėra labai geri. Iš likusiųjų 2-metam 15 (9 bern. ir 6 merg.) pasitraukė iš Gimnazijos. Didžiausias skaičius (4) pasitraukė iš VIII klasės. 3e brandos kvotimų sunkumų savo pasitraukimui jie turėjo ir kitų praktiškų motyvų.

Nepaisant šių neigiamų davinų, Vasario 16-ji Gimnazija neustoja savo reikšmės. Jei ir ne visi mokiniai pajėgia ją baigti, tai jie vis tik šioje Gimnazijoje gyja didesnio išsilavinimo, negu kad jie būtų galėję kur kitu rauti. Nekalbant jau apie tai, kad jie išmoka lietuvių kalbos, turio būtų niekad nemokėję, i gyja lietuvišką dvasią bei įsitmonimą.

Nuo šių mokslo metų pradžio: Lokytojų Tarybos nutarimu vietoje 3 trimestrų mokslo metai padalinti į du semestrus, kaip kad yra buvę ankščiau ir kaip yra vokiečių gimnazijose. I pusmetis tęsiasi iki lapk. mėn. 1 d. antras nuo lapkr. 1 d. iki Velykų. Teo būdu manoma sužadinti mokytojų darbštumas ir sutaupti daugiau dienų mokslui. Prie 3 semestrų sistemos, kada perkėlimą lėmavo du pakankami pažymiai, mokinys gali vieno trimestrą tinginaiuti. Prie divyčių gi semestrų, įsiai turi nuolat lirtoti, nes jo pažymį nulemia antras pusmetis.

Šių mokslo metų pabaigoje dišesiam mokslo uoliumi sužadinti geriausiems 3-ms įvairių klasių mokiniams iškilmingo akto metu, kada Direktorius visiems mokytojams ir mokiniams dalyvaujant padarė smulkia visų klasių mokslo lygio apžvalgą, buvo įteiktos dovanos. Reikia manyti, kad ir ši priemonė prisidės prie didesnio mokinių darbštumo.

Į auklėjimą šioje laikotarpyje buvo kreipiama daugiau dėmesio negu ankščiau. Šie dalykai buvo mano beveik kiekviename Lokytojų Tarybos posėdyje minimi, pabrėžiami ir svarstomi. Klasių auklėtojai buvo įpareigoti raštu patiekti davinius Direktoriumi apie savo auklėjimo pamokas ir atskirų mokinių elgesį. Paskutiniu laiku tokie pranešimai raštu buvo daromi kas mėnesį. Iš uolesnio klasės auklėtojų veiklumo galime tikėtis ir geresnių vaisių auklėjimo srityje.

Drausmingumas, sveikatingumas

Reikia džiaugtis, kad ir šioje laikotarpyje nėra įvykę ypatingesnių nusikaltimų. Yra buvę prasilenkimų su nustatyta tvarka, saivališku pasišalinimu iš pamokų, nesilaikymo bendrabučio tvarkos, rūkymo, kartais alkoholio panaudojimo. Kaip jau ankščiau minėta dėl grynai disciplinarinių nusikaltimų buvo atleisti 3 mokiniai (1 b. ir 2 merg.)

Išskyrus sezoninius gripinius susirgimus, mokinių sveikatingumas šiaip yra buvęs geras. Pora turėjo mažesnes operacijas ir kiek ilgiau besitęsiančią suntesnio gripo formą.

Kultūriniai ir kiti pasireiškimai

Įvairiems kultūriniais pasireiškimams ruošti buvo sudaryta mokytojų komisija. Jos užavins: su moksleivių pagalba uošti iškilmingesnių tautinių venčių minėjimą. Per šį laikotarpį buvo suruošta: Tauto šventės, Vasario 16 ir Joninių minėjimas. Ypač šis paskutinis metais pasižymėjo gražiai ir įvairia programa, sutraukdamas apie tris šimtus dalyvių lietuvių ir vietos gyventojų. Tai buvo pirmas tokio viešo pobūžio pasireiškimas.

Šis minėjimas buvo plačiai apšauštas net kelių vokiečių laikraščių. Šioje laikotarpyje šališkieitinkų, Skautų ir Evangeikų Būrelio, įsikūrė Literatų ir enininkų būreliai. Šios moksleivių organizacijos suruošė kelis atskirus ir bendrus minėjimus k. a. Kr. Kar., Kalėdų eglės, Kazim. akademija, Motinos liena ir kitus. Jų veikimas gaštų būti daug gyvesnis ir turingesnis.

Tautinių šokių grupė padidėjo mažąja mergaičių grupe. Abi grupės turėjo visą eilę pasirodymų ne tik savųjų tarpe, bet ir pas sveitintaučius vokiečius, merikiečius ir kitus. Pažymėtini paskutiniai du pasirodymai lepos mėn. "Kirche in Not" kongrese Königsteine, ir rugp. mėn. Romoje per "Exsul Familia" suvažiavimą. Taip didžiųjų, taip mažesniųjų tautinių šokių grupės pasižymi gera technika ir gražiu menišku šokių išpildymu.

Gimnazijos choras reišiasi daugiau vidaus Gimnazijos gyvenime. Yra sudarytas ir mažesnis vyrų choras, palydimas 2 kordeonu.

Pažymėtini ir sportiniai moksleivių sugebėjimai, k. a. krepšinio ir futbolo nors atskirų ratelių ir nėra sukurta. Ypač stiprūs yra krepšinininkai, kurie beveik visada rungtynėse su vietiniais išėina laimėtojai. Tokių rungtynių su kitais per šį laikotarpį turėta keletas.

Remėjų būreliai ir santykis su jais, parama iš kitur

Šioje laikotarpyje veikė — 127 būreliai. 17 būrelių veikia

visai sustojo. Jie jau buvo prieš 2-jus metus apmirę. Priežastis — narių ar vadovų išsikėlimas į kitas vietas. Amerikoje veikia 113, Kanadoje 11, Brazilijoje 1 ir Vokietijoje 2 būreliai. Su džiaugsmu reikia pabrėžti, kad per šį metų laikotarpį veikiančiųjų būrelių uolumas yra geresnis, negu prieš metus. Labai gerai veikiančiųjų būrelių skaičius pakilo iki 91 (pernai 79). Gerai veikia — 17 būrelių. Pirmieji ir antrieji yra įmokėję už 1962 metų kelis ar net visus mėnesius. Vienas Kanados ir 5 Amerikos būreliai jau prieš atostogas atsuntę yra savo mėnesinę duoklę net už visus 1962 m.

Šia proga randu reikalinga suminėti tų būrelių vadovų pavardes ir išreikšti jiems ir jų būrelių nariams dar kartą už jų uolumą specialią padėką.

Jie yra: 1/ p. Marija Miceikienė — 41 būr. vadovė, Kanadoje, 2/ p. Juozas Valušaitis — 78 būr. vad., 3/ Romanas Buntinas — 101 būr. vad. (Mažosios Liet. Lietuvių Dr-ja)

4/ Sofija Puikūnienė ir E. Skirmantienė — 105 būr. (D. L. K. "Birutės" Dr-ja).

5/ p. Doma Sleževičienė — 108 būr. vad. ir 6/ p. Mykolas Reklaitis — 138 būr. vad. Šie paskutiniai veikia U. S. A.

Čia tenka su padėka dar kar-

tą suminėti kun. B. Sugintą, kuris revoliariai kas mėnesis siunčia pilną nuo savo 45 būrelių įnašą kas sudaro Gimnazijai (Nukelta į 6 psl.)

ERŽVILKO DRAUGISKAS KLUBAS

LINKI NARIAMS IR REMEJAMS
LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ!

VALDYBA

CHARLES FEDECKE, Pirmininkas
JUOZAS BALČAS, Vicepirmininkas
ADELA BURBA, Nutarimų raštininkė
BERNICE ŽEMGULIS, Finansų raštininkė
HELEN VENGELIAUSKAS, Išdininkė

PETER P. KEZON
Executive officer

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Linkime Visiems Savo Kostumeriams,
Draugams ir Visiems Lietuviams

VALDYBA IR DIREKTORIAI

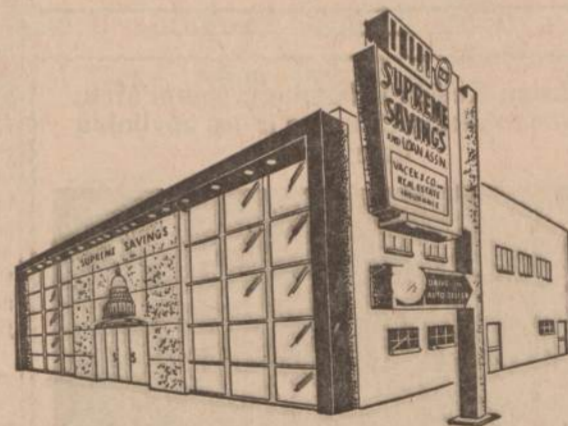
5%

metams mokame
1962. XII. 22 d.

Dabartiniai dividendai 4 1/2% metams
Specialus priedas 1/2% 1962. VII. 1.
XII. 31 d.

1962. XII. 22 d. mokam 5%

New Hours
Monday, Thurs.,
Friday
9 AM to 8 PM
Tuesday 9 AM
to 5 PM
Wednesday, Sat.
9 AM to 12 noon

SUPREME SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

1751 West 47th Street

Phone YArds 7-3895

TURTAS VIRŠ \$30,000,000.00

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams Linki

ANTANAS VILIMAS

PERKRAUSTYMAI ARTI IR
TOLIMŲ DISTANCIJŲ

3415 So. Lituania Avenue
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

JULIUS KUZAS
WHOLESALE MEAT DISTRIBUTOR
6840 S. Artesian Ave. Walbrook 5-8744

CHRISTMAS GREETINGS

LEITZA TOOL & DIE COMPANY

5462 N. DAMEN AVENUE
Chicago 25, Illinois

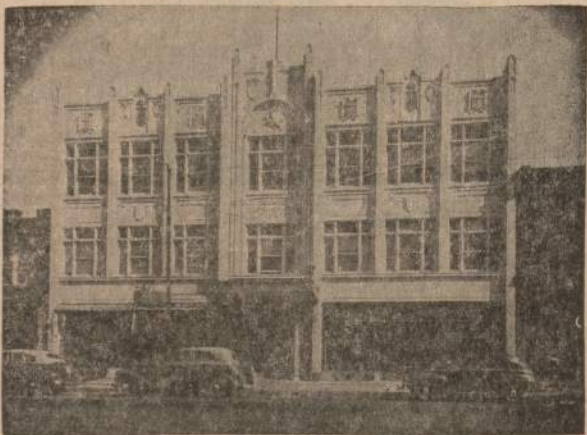

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA
"APŠVIETA"

SVEIKINA "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS
IR VISAS "APŠVIETOS" NARES SU
KALĖDŲ IR NAUJUJŲ METŲ
ŠVENTĖMIS

VALDYBA IR NARĖS.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime visiems Chicago ir jos apylinkių lietuviams

CHICAGO LITHUANIAN COMMUNITY CENTER, Inc.

3133 - 3137 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Valdyba ir direktoriai:

JUOZAS BALČIŪNAS, prezidentas
ALFONŠAS KAULAKIS, sekretorius
EDWARD CHERNAUCKAS, išdin.
MARTYNAS GUDĖLIUS, viceprezid.
PETRAS KENUTIS

JONAS JACKA
STELLA KAULAKIENE
DR. ST. BIEŽIS
THOMAS PETRUS

VASARIO 16 GIMNAZIJOS ...

(Atkelta iš 5 psl.)

pagrindinę kiekvieno mėnesio paramą.

Vidutiniškai veikia 17 būrelių, kurie yra atsilyginę pilnai už 1961 m., kiti 2 kiek atsiikę už 1961 m. Nustoję veikę 17 būrelių. 15 jų jau nuo 1959 ir 1960 m. pirmo pusmečio liovėsi rodyti gyvybės ženklus, 1 nuo 1960 m. gruodžio mėn. ir 1 nuo 1961 m. gegužės pradžios.

Naujai šiame laikotarpyje įsteigti 5 būreliai, 2 Čikagoje, 2 New-Yorke ir 1 Vokietijoje. Kaip jau augščiau yra suminėta du jų įkūrė kun. B. Sugintas, du p. Vyt. Strolia ir vieną Vokietijoje, p-lė Jadvyga Kelerytė, buvo ši šios Gimnazijos auklėtinė. Tai yra gražus ir sėkmingas pavyzdys ir eilei kitų šios Gimnazijos auklėtinų.

Pirmą kartą sujudo šiemet Čikagoje didesnis būrys buvusių šio mokslo židinio auklėtinų Čikagoje. Jie suruošė pobūvį ir gausų jo pelną atsiuntė Gimnazijai.

Nors taupumo sumetimais jau antri metai neturima sekretoriaus, tačiau ryšys su būreliais yra gyvas. Tai įrodo būrelių padidėjęs uolumas ir jų vadovų gražūs laišukai.

Per šį laikotarpį platesnių laišukų būrelių vadovams ir atskiriems rėmėjams buvo pasiųsta 83. Viso su kitais trumpesniais raštais pasiųsta į užsienį 177 laišukai ir 1.223 padėkos lapai.

Kiek būrelių per metus suaukota matyti iš Vasario 16-sios Gimnazijos balanso, kurį patiekė Krašto Valdyba.

Be būrelių teikiamos paramos norėčiau dar suminėti kokias aukas per šį laikotarpį yra suteikę Gimnazijai atskiri asmenys, organizacijos, bankai, klubai, draugijos (tų aukotojų sąrašas pridedamas atskirai).

Nežiūrint į tai, kad būrelių veikla yra gera, kad visa eilė atskirų asmenų ir organizuotų vienetų gražus skaičius remia Gimnaziją, tačiau tų aukų toli gražu nepakanka. Viena, dolerio perkamoji galia ir mainų kursas yra žymiai sumažėję. Vien tik dėl mainymo į markes turima netoli 10,000 — DM nuotolio į metus. Be to kaikiurių produktų kainos yra keleta kartų pakilusios, palyginus su keliais mėnesiais atgal. Tik gavus didesnę bei pastovią paramą iš vokiečių įstaigų turimas Gimnazijos išlaidas įmanoma padengti.

Gimnazijos išlaikymo problema lengvai būtų išsprendžiama, jei šalia veikiančių būrelių įsijungtų likusioji laisvame pasaulyje gyvenanti lietuvių dalis. Jei kiekvienas PLB narys skirtų Gimnazijai nors po 1 dol. (ar 4 DM. į metus), o organizuoti vienetai įsipareigotų skirti kas mėnesis ar kasmet pastovią didesnę duoklę, tai taisyklė nebūtų jokių finansinių galvosūkių. Apie naujų pajamų galimybes pirmon eilėn turėtų pagalvoti Vok. PLB veiksniai — Gimnazijos teisėti šeiminkai, ką jie, manau, ir padarys.

Moksleivių Gimnazijai dar ilgam nepritrūks, bet suradimas lėšų jiems išlaikyti sudaro rimto rūpesčio.

Keletas šio laikotarpio naujybių

Šia proga noriu suminėti dar keletą per šį laikotarpį įvykusių naujybių.

a) Pirmą kartą paruoštas ir paskelbtas Gimnazijos platus reguliamas, apimantis bendrabučio, klasių ir valgyklos tvarkos taisyklės. Reguliavimo taisyklės ant kartoninių lentelių iškabinotos bendrabučio koridoriuose ir kiekvienam kambarielyje, kiekvienoje klasėje, valgykloje ir skelbimų lentose. Prieš tai, mano direktoriavimo pradžioje, buvo iškabinotos atskiros taisyklės skelbimų lentoje. Iš ankščiau buvusiųjų direktorių nebuvo pavaldė joki reguliamo.

b) Perna vasarą vokiečių Misionerijos lėšomis gražiai išta-

petuoti kambariai yra papildyti naujomis spintelėmis. Visų kambarių sienos ir koridoriai yra papuošti lietuvių ir pasaulinių dailininkų reprodukcijomis. Buvo siekiama, kad ir iš paveikslų patalpose dvelktų į moksleivius lietuviška dvasia. Gaila, kad nevisiems kambariams ištekė lietuviškų reprodukcijų.

Vasaros metu sutvarkytos valgyklos ir klasių barakų grindys, lubos, durų rankenos ir kita.

c) Galop aptvarkyti parko takai ir parūpinti suolai. Šiame reikale daug iniciatyvos ir trūso yra parodęs Gimnazijos Inspektorius A. Krivickas. Jisai jau eilė metų tvarkė takus. Šiemet p. Krivickas savo pavyzdžiu įtraukė į darbą dalį moksleivių. Atskiros jų grupės savanoriškai yra nukasę plačius takus, kurių ankščiau nebuvo. Prie šio parko pagražinimo darbo daug prisidėjo ir ats. maj. J. Černius, kuris savanoriškai ir be atlyginimo išdirbo porą savaitių. P. Krivickui, p. J. Černiui ir eilei uolimų moksleivių priklauso Gimnazijos gili padėka.

Suplanuota sutvarkyti ir vėliavos pakėlimo aikštelė. Ats. maj. p. J. Černius yra paruošęs jau tos aikštelės sutvarkymo projektą ir pasiryžęs su mokinių pagalba jį iki rugsėjo mėn. 30 d. įvykdyti. Tą dieną bus Tautos šventės ir Maironio minėjimas.

Baigdamas šį savo pranešimą, noriu pabrėžti, kad Vasario 16-sios Gimnazija, nežiūrint kaikiurių trūkumų yra brangus ir vertingas mūsų tremties jaunimui mokslo ir lietuviybės ugdymo židinys. Šia proga aš kreipiuosi į laisvojo pasaulio taurius ir džiadvasius lietuvius šią įstaigą visomis jėgomis remti, kol ji turės pakankamą skaičių moksleivių.

L. Gronis Direktorius

Atskiros didesnės aukos vas. 16 Gimnazijai nuo 1961 m. liepos mėn. 1 d. iki 1962 m. rugsėjo mėn 1 d.

Dantų Gydytojų S-ga per p. A. Mačiukienę, Chicago \$100-\$dol.

Kanados Liet. B-nės Šalp. Fond. per p. J. Mališką Montreal \$300 dol.

Balfo Chicagos Apskr. V-ba per p. I. Dauką, Chicago \$200 dol. Racine, Wis. Balfo skyrius per sekr. p. Schillingą 75 dol.

Aukos per p. A. Gulbinską, Chicago \$80 dol.

Rockfordo Liet. B-nės Chicago Apyg. per p. J. Kizną \$50 dol. Chicagos Jaunimo Org. Pareng. K-tas per p. R. Šliažą \$227.23 dol.

JAV Liet. B-nės Philadelphia Apyl. per išd. p. J. Jarašūną \$504.50 dol.

Raseiničių pobūvio auka per p. A. Zujų, Chicago \$98.50 dol. p. Dr. Rimvydas Sidris, Streator, Ill. \$150 dol.

Gail. Seserų Chicagos S-ga per p. I. Dauką \$200 dol.

Rockfordo Apyl. per p. pirmin. J. Kizną \$65 dol.

D. Britanijoje gyvenusių lietuvių linksmavakario pelnas per p. K. Rožanską, Chicago \$50 dol.

P. dr. Edmundas Lenkauskas, Clevelande, per p. A. Gulbinską \$50 dol.

Aukos per p. A. Gulbinską, Chicago \$75 dol.

Dr. Vyt. Avižonis, Milford. \$60 dol.

Bankstown Apyl. lietuviai per Kr. V-bos išd. p. R. Venclovą Sydney, Australia st 43.14.9 sv.

Ill. Liet. Gyd. Dr-a, Philadelphia 6-tas skyr. per p. P. Didelį \$50 dol.

Miami, Fla ALT'o Skyrius per p. J. Verbelą \$100 dol.

P-lė Danutė Venclauskaitė, Waterbury. \$100 dol.

JAV Liet. Bendr. Rochesterio Apyl. per išd. p. V. Vitkų \$50 dol.

JAV Liet. Bendr. Amsterdamo Apyl. per išd. S. Lekutį \$50 dol.

Fort William Apyl. Liet. per dr. E. Jasevičiūtę \$61.50 dol.

Kristijono Donelaičio Lietuvos Mokyklos mokytojų ir

mokinių aukos per p. A. Gulbinską, Chicago \$192.36 dol.

Parama (Toronto) per Reik. Ved. p. Šerną \$500 dol.

Prel. J. Gutausko ir Skotijos lietuvių aukos, Glasgow. \$40.dol. Hamiltono Liet. Kredito D-ja "Talka" per pirm. p. E. Sudiką \$240 dol.

Rockfordo Liet. B-nės Apylin. per p. J. Kizną \$50 dol.

Balfo 35 skyr. per p. V. Audėną, Hillside. \$115 dol.

Liet. Dantų Gyd. D-ja Chicagoje p. I. Dauką \$131.50 dol.

Jonas Kedys, Baltic P/L, Paramatta, Australia, 20 sv.

Amer. Liet. Stud. S-ga Hartfordo skyr. per p. G. Simonavičių. \$31 dol.

Vakar. Australijos liet. B-nė per p. A. Kateivą. 38.40 sv.

N. Zelandijos Kr. V-bos aukos per p. E. Varkaliene DM 261.50.

Bostono Liet. Moterų Klubas pr sekr. I. Manomaitienę. \$50. dol.

A. a. Maceinos testamentu palikimas per p. J. Vainėikį, Chic. \$500. dol.

SKAITYK FATŠ IR PARAGIN:
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Best Wishes
To
All Our Friends
For
A Merry Christmas
And
Happy New Year!

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS

FRANK P. KOSMACH, President

6700 West North Ave. Chicago 35, Ill.

**ŽIEMOS ŠVENČIŲ — KALĖDŲ IR NAUJUJŲ METŲ
proga sveikiname visus giminičius, draugus ir gausius
pažįstamus**

POVILAS ir SOFIJA MILASEVIČIAI

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime visiems šerinininkams ir draugams

MOKAME

4 1/2%

INVESTAVIMO
SĄSKAITOMS

Esame naujame savo name, duodame morgičius, mokame aukštus dividendus ir teikiame kitus patarnavimus.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1642 WEST 47 STREET

YArds 7-0145

V. P. PIERZYNSKI, Prezidentas

LORRAINE BECZAK, Sekretorė - išdininkė

CHRISTMAS AND NEW YEAR GREETINGS
TO OUR MANY FRIENDS
National Security Bank of Chicago
1963 CHRISTMAS CLUB NOW FORMING
Each Depositor Insured up to \$10,000 by the
Federal Deposit Insurance Corporation.

1030 West Chicago Ave. Chicago, Ill.

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų linkime visiems kostumeriams
ir draugams

ROYAL BLUE STORE
A. VALAVICIUS, A. ČEPENAS, K. BRENCIUS

4359 S. Campbell Ave. Chicago 32, Ill.
Tel. BI 7-9475

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų
Metų mūsų klientams ir pažįstamiems linki

C. NORVILA
REAL ESTATE BROKERIS,
STATYBININKAS

2658 West 59th Street PRospect 8-5454

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
linki visiems klientams, draugams
ir pažįstamiems

PALANGOS VALGYKLA
JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI

6918 So. Western Ave.
Phone GR 6-9758

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų
Metų linki savo klientams, draugams ir
pažįstamiems

KRISTINA IR EMILIS KURAIČIAI
MAISTO KRAUTUVĖ

2500 W. 69th St. Tel.: PRospect 6-2229
CHICAGO 29, ILL.

KELIONĖS PER ATLANTĄ

1959 m. į Vakarų Vokietiją ir Atlantą keliavau vokiečių laivu "Berlin", 20,000 tonų talumo. Tą laivą vokiečiai po karo pirkė iš amerikiečių, kaip seną iš apyvartos išimamą daiktą. Perstatė, atnaujino ir dabar naudoja kaip keleivinį laivą. Į vieną pusę (į Europą arba atgal) aivas normaliai nuplaukia per kelimt dienų.

Liepos 16 d. anksti rytą atvykau į New Yorko 83 krantinę. Čia patikrinu mano dokumentus, aėmė čemodanus ir leido lipti į laivą. 11 val. laivas pradėjo judėti ir tolti nuo krantinės. Dūjų orkestras ant denio grojo taisyklingo maršą. Pakrantės pastato angoje susirinkusi minia iš vienos pusės ir ant denio prie apsauginės sienos suėjo keleiviai — iš kitos pusės — vieni antriems mosavo rankomis arba šepetais: žiedais ir taisyklingo žodžius. Vienų eidai buvo linksmi ir patenkinti, o kitų veiduose nuo ašarų paruvusios akys liudijo jų širdies kausmą.

Amerikiečių helikopteriš visą aikštą skraidė aplink mūsų laivą fotografavo ir pilotai mosuodami rankomis linkėjo laimingos kelionės. Pamažu slinko New Yorko krantinės su daugybe stovinių arba plaukiojančių didelių ir mažų laivų, slinko taip pat oliu mieste aukštai į dangų išilgę dangoraižiai... Viskas priminė kažką didingą ir man atrodė, lyg tai yra ne tikrovė, bet uikus sapnas.

Praplaukėme didingą simbolišką laisvės stovylą. Diena buvo nekokią: debesuota, vėsi ir rito smulkus lietus. Vasarą į Chicagoje iki mano išvykimo vytaavo daugiau vėsūs ir lietingi orai.

Laivas gabeno per 900 keleivius pirmoje ir turistų klasėse, ir visur visos vietos buvo užimtoms.

Apie 9 val. ryto gaudavome

Kelievių daugumą sudarė Amerikos vokiečiai, vykstantieji į Vokietiją aplankyti savo giminių arba pamatyti savo krašto. Kiti grįžo atgal į Vokietiją, aplankę savo gimines Amerikoje. Tarp jų maišėsi grynų amerikiečių, kiek graikų, lenkų ir kt. Oficialios kalbos buvo dvi: vokiečių ir anglų.

Laive gavome vokiško maisto ir mus maitino per dieną penki kartus: pusryčiai (nuo 7 iki 10 val.), pietūs (11:30 iki 1:30) pavakarys (4 val.), vakarienė (6 val.) ir paskutiniai užkandžiai — sandvičiai (prieš 10 val.). Maistu negalėjome skųstis — jie buvo gerai paruoštas įvairus ir gėnėtinas.

Aš vykau kaip turistas ir buvau patalpintas dviem asmenim skirton kabinon su dviejų aukštų lova. Kai sueidavome kartu tai kabinoje vos galėjome išsitiesti.

Graziam orui esant prieš pietus ant denio dūjų orkestras vieną valandą grojo maršus. Ketvirtą dieną nuo 4 iki 6 val. vakare rūkomojoje salėje vyko koncertai. Toje pat patalpoje alpinosi ir taverna: čia prie staliukų susėdė keleiviai gėrė vokiškus arba amerikoniškus tonjakus, šnapšą, vyną, alų arba sodas. Čia susirinkę ir įsilinkminę svečiai, orkestrui grojant populiariesnius šlagerius, jam pritarė dainuodami.

Nuo 8 val. vakaro iki 1 val. nakties kiekvieną dieną rūkomojame kambaryje vyko šokiai: grojo orkestras, kartais solistų dainų lydimas, ir prie staliukų visos vietos būdavo užimtoms. Ketvirtadieniais ir sekmadieniais šokiai vykdavo dviejose patalpose: "ballroom" ir rūkomojame kambaryje. Ponios ir panelės; pasipuošusios ir įkvėpinusios šokių vakarams, sudarydavo gražų vaizdą.

Apie 9 val. ryto gaudavome

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ — KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkiu visiems b'znicriams, ir norėčiau, kad 1963 metai būtų sėkmingesni ir kad biznierių gaštų duoti į "Naujienas" d desnius skelbimus ir sveikinimus. Taip pat sveikinu savo draugus ir pažįstamus.

ALEKSAS AMBROSE

3534 So. Emerald Ave. YA 7-4439

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

WESTWOOD LIQUOR STORE
Rinktiniai vynai, likeriai ir alus
ALEX ŠIMKUNAS, Joniškietis

2441 West 69th Street — Tel. 776-5951

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir laimingų Naujų Metų linkime savo klientams, draugams ir pažįstamiems

HAMM'S LIQUOR STORE
Srv. LEONAS ir STASE JASINEVICIAI

2845 West 71st St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 8-9657

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ VISIEMS SAVO DRAUGAMS IR RĖMĖJAMS LINKI

GUŽAUSKAS BEVERLY HILLS FLORAL CO.
"KAS TIK IMANOMA GĖLESE"

2443 W. 63rd St. Tel. PRospect 8-0833

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo klientams ir draugams linki

VALGYKLA "G A I V A"
Aleksas ir Felicija Shviragai, Sav.

3206 So. Halsted St. Tel. DANube 6-9299

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų linki visiems geros valios lietuviams

METROPOLITAN STATE BANK

2201 WEST CERMAK ROAD Kampas LEAVITT STREET
BANKO VALDYBA IR DIREKTORIAI

KELIONĖS PER ATLANTA

(Atkelta iš 7 psl.)

minaičių, pažįstamų arba tik pažįstamų keleivių iš anapus vandenyno. Orkestras ant denio grojo maršus.

Mes apleidome laivą ir žingsniavome per ilgą krantinę pastatą. Čia mus supo iš abiejų

pusių susirinkusieji žmonės, atidžiai žiūrėjo į kiekvieną atvykėlį ir, suradę giminių, mylimą ar pažįstamą, bučiavosi, o kiti ir ašarojo. Mus nuvedė į didelį krantinės pastato restoraną, kur galėjome valgyti ir gerti, ko tik norėjome. Po poros valandų gar-

siakaliai paskelbė, kad susirinkime prie muitinės, kur bus patikrinti mūsų atsivežti daiktai.

Manęs paklausė, ar nesivežu kavos pupelių, jų aš neturėjau (be muito galima įvežti vieną svarą). Taip pat — kiek vežusi amerikoniškų cigarečių — aš jų turėjau vieną kartoną, ir tai buvo leistas kiekis. Po to mane paleido ir aš su čemodanais įlipau į ten pat stovintį traukinį, kuris buvo atsiųstas mus išvežti į Bremeną.

Iš Vokietijos išvykau į USA tą patį metų spalio 13 d. ir tuo patį "Berlin" laivu. Diena buvo žebesuota, rami, termometras rodė 16 laipsnių C. Laivas šį kartą buvo nepilnas: aš vienas; pats užėjau dviem žmonėm skirtą kabiną.

Dabar nemažai jaunų vokiečių vyrų ir mergaičių vyko į Ameriką laimės ieškoti. Likusius keleivius sudarė grįžtantieji namo vokiškos kilmės amerikiečiai ir laikinai vykstantieji pas gimines į Ameriką Vokietijos vokiečiai.

Keleiviai atrodė kuklesni — ne taip girtuokliavo ir triukšmavo kaip vykstant į Europą. Iš visko matėsi, kad čia vyksta mažiau pinigingi žmonės.

Mūsų laivas plaukė ne per Lamanšą, bet aplenkdamas Angliją iš šiaurės pusės. Laive vykstanti pramogų programa buvo okia pat. Antrą kelionės dieną kilo vėjas 6 balų stiprumo. Apie pusę laivo keleivių, daugiausia moterų, apsirgo jūros liga. Jie atrodė pageltę, išvargę ir nešiojosi bėdos atvejui impregnuotus popierinius maišelius. Valgomosiose salėse mūsų susirinkimo metu nebesimatė daugelio valgytojų.

Trečią ir ketvirtą dieną vėjas nesumažėjo. Penktą dieną pakilo iki 8 balų stiprumo. Laive buvo išvedžiotos virvės, nes tik nusiūvėrus už jų galėjai eiti arba stovėti. Jūrą raižė nebe bangos, bet putojantys vandens kalnai. Mūsų laivas prieš ateinantį vandens kalną šoko į viršų, o kalnui praslinkus krito į bedugnę. Laivo sienos tratėjo, lyg jos būtų arti lūžimo.

Sokių ir pramogų salėse žmonių nebesimatė, nes vos galėjai išsilaikyti ant kojų. Be to, nelabai kas ir benorėjo linksmintis, nes visus slėgė nejaukus jausmas.

Seštą dieną vėjas susilpnėjo iki 6 balų ir atrodė, lyg po sunkaus darbo būtume sulaukę poilsio. Linksmesni pasidarė visų veidai.

Septintos dienos rytą sužinojome, kad mūsų laivas nuo savo plaukimo linijos pasuko į šalį apie 100 mylių atstumo, kad galėtų aplenkti vandėnyne siaurą šiančią audrą. Vėjo greitis siekė 7 balus. Mes plaukėme netoli Grenlandijos (ją nuo mūsų skyrė vienos paros laivu kelionė). Čia vandens temperatūra siekė 6

laipsnius, o oro temperatūra tik 4 laipsnius. Saulė vidurdienį stovėjo danguje žymiai žemiau, negu palikome Vokietijoje. Dienos atrodė tamsios ir rytą pilnai prašvėsdavo apie 9 val.

Septintos paros vakarą pradėjo kaupti ir švilpti dar negirdėto stiprumo vėjas. Atėjo naktis, — juoda, baisi ir išgastinga. Aš tą naktį kaip ir nemiegojau, nes lovoje mėtė taip, lyg atsistotum ant kojų, o po to lyg apsiverstum ir atsistotum ant galvos. Taip pat ir į šalis. Reikėjo sukaupti jėgas, kad galėtum išlaikyti pusiausvyrą.

Ryto metą skelbimų lentoje kabojo meteorologinis biuletenis, kad vėjo greitis pasiekė 11 balų stiprumo. Jūrininkai vaikščiojo užsilikę gelbėjimosi kuprines ir jų veidai atrodė rimti. Per laivo denio viršų su trenksmu ir triukšmu vienas po kito prašliauždavo vandens kalnai. Daug kam kilo mintis, kad mes Amerikos galime ir nebematyti...

Tačiau apie pietus vėjo greitis nukrito iki 7 balų. Atrodė, lyg būtume ištrūkę iš kažkokio laisvės košmaro. Mūsų visų nuotaikos pasidarė lengvesnės ir linksmesnės.

Su mūsų laivu iš Bremerhafeno plaukė į Ameriką penki ar šeši paukštukai (pora žvirblių ir dar kažkokie kiti). Jų kabinos buvo laivo stiebai. Virtuvės darbininkai arba keleiviai jiems ant denio numesdavo maisto likučių. Po didžiosios audros jų nebeliko — tur būt, juos vėjas nubloškė į jūrą ir ten jie žuvo.

Po to sekusiomis dienomis vėjo greitis ėmė mažėti. Kai plaukėme netoli Bostono, vėjas besiekė tik 4 balus. Į New Yorką atplaukėme visą parą pavėlavę.

New Yorke mus pasitiko baltas lietus: kaip sako, buvo prakiusęs dangus, didžiuliai vandens klanai gulėjo gatvės ir žemesnėse vietose.

Antrą dieną mus džiugino saulėtas ir šiltas sekmadienis. Termometras rodė 74 laipsnius F. Tą dieną aš autobusu išvažiauvau atgal į Chicago, kur atvykau sekančią dieną 6 val. ryto.

Lijo ir snigo — buvo šaltas ir žvarbus vėjas. Tai buvo mano kelionės galas. L. Kv.

Kodėl vyrų galvos plinka?

Pasižymėjęs galvų plikimo priežasčių tyrinėtojas Dr. Norman Orentreich iš New York, Amerikos dermatologų (odos ligų gydytojų) konferencijoje Chicagoje, pasakė, kad vyrai plinka dėlto, kad yra vyrai. Plaukų birimo faktorius esąs vyriškasis hormonas, vad. androgenas. Taigi androgenas, paveldėjimas ir amžius sykiu imant yra plaukų birimo priežastis vyrams ir net moterims. Vyrams dažniau ir labiau plaukai bira dėlto, kad jie gamina daugiau tų androgenų.

arba vyriškųjų hormonų. Moterys jų taip pat gaminančios, tik žymiai mažiau.

Atvejais, kad moteris pradeda mesti plaukus, davimas jai ekstra moteriškų hormonų nustelbia vyriškųjų hormo-

nų gamybą, ir daugeliu atvejų plaukai vėl atželia. Deja, moteriškų hormonų nėra galima vyrams duoti, kadangi pasekmės nėra geros — tie hormonai iššaukia moteriškėjimo efektus. Gerų rezultatų

esą tikimasi iš naujo anti-androgeno preparato. Moterims Dr. Orentreich pataria nenešioti plaukų, surišus į arklį duodega, o jei jau nori surišti, tai rišti laisvai, visiškai nesuveržiant.

Širdingai sveikina savo tautiečius lietuvius ir linki jiems linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

ALFONSE F. WELLS
SUPERIOR COURT TEISEJAS

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

BRIGHTON BAKERY

JADVYGA IR FELIKSAS MACKEVICIAI
Savininkai

Telef.: Virginia 7-1250

2457 West 46th Place Chicago 32, Ill.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

S. BALZEKAS, Sr.

DRAUGAMS,
KOSTUMERIAMS
— IR —
VISIEMS
LIETUVIAMS!

S. BALZEKAS, Jr.

Balzekas Motor Sales, Inc.

CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor

"U WILL LIKE US"

4030 Archer Avenue

Telephone Virginia 7-1515

SEASONS GREETINGS AND BEST WISHES FOR THE NEW YEAR TO OUR MANY LITHUANIAN FRIENDS from Mr. and Mrs. Eugene Letimaki Directors QUIETDALE FUNERAL SERVICE Ontario 2-8320 104 SOUTH UTICA ST., Waukegan, Ill.

prevent forest fires!

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 22, 1962

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ VISIEMS!

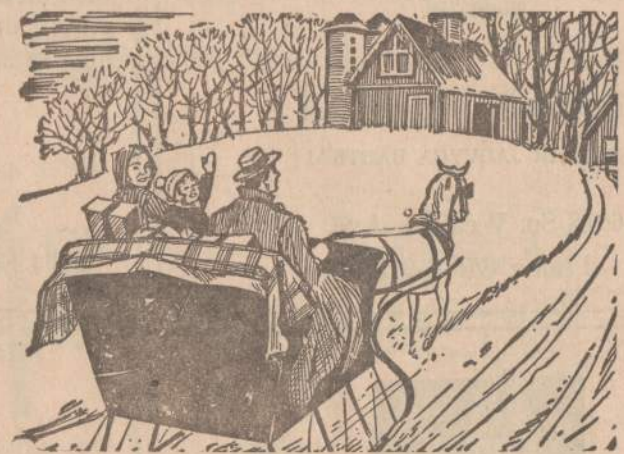

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS LINKI UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION DIREKTORIAI IR VALDYBA

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Telefonas: HAYmarket 1-3070